

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

**Komission tiedonanto – Kysymyksiä ja vastauksia elintarviketietojen antamista kuluttajille
koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamisesta**

(2018/C 196/01)

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	1
2.	Yleiset merkinnät	2
2.1	Hyvät tiedotuskäytänteet	2
2.2	Pakollisten elintarviketietojen saatavuus ja sijoittelu	2
2.3	Pakollisten elintarviketietojen esittäminen	2
2.4	Pakolliset tiedot (asetuksen 9 artikla ja 2 jakso)	3
2.5	Tietyyntyyppisiä elintarvikkeita tai elintarvikeryhmiä koskevat pakolliset lisätiedot	5
3.	Ravintoarvoilmoitus	6
3.1	Ravintoarvoilmoituksen soveltaminen	6
3.2	Pakollinen ravintoarvoilmoitus	6
3.3	Vapaaehtoiset merkinnät	7
3.4	Ravintoaineilmoituksen ilmaisu- ja esitystavat	10
3.5	Täydentävät ilmaisu- ja esitystavat	12
3.6	Vapautukset pakollisesta ravintoaineilmoituksesta	12
3.7	Ravintolisät	14
3.8	Erikoistuotteet	14

1. Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 25 päivänä lokakuuta 2011 asetuksen (EU) N:o 1169/2011⁽¹⁾ elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, jäljempänä 'asetus'. Asetuksella muutetaan unionin nykyisiä säännöksiä elintarvikkeiden merkinnästä, jotta kuluttajat pystyisivät tekemään tietoisia valintoja ja jotta elintarvikkeiden käyttäminen olisi turvallista. Samalla halutaan varmistaa, että laillisesti valmistetut ja markkinoidut elintarvikkeet voivat vapaasti liikkua unionissa. Sitä sovelletaan 13 päivästä joulukuuta 2014 alkaen, lukuun ottamatta ravintoarvoilmoitusta koskevia säännöksiä, joita sovelletaan 13 päivästä joulukuuta 2016 alkaen.

Tämän ilmoituksen tarkoituksena on auttaa elintarvikealan toimijoita ja kansallisia viranomaisia asetuksen soveltamisessa vastaamalla joukkoon kysymyksiä, jotka on esitetty asetuksen voimaantulon jälkeen.

Tässä ilmoituksessa on otettu huomioon keskustelut, joita on käyty komission terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kesken elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annettua asetusta (EU) N:o 1169/2011 käsittelevässä työryhmässä.

Tämä ilmoitus ei rajoita Euroopan unionin tuomioistuimen mahdollista tulkintaa asiasta.

⁽¹⁾ EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18.

2. Yleiset merkinnät

2.1 Hyvät tiedotuskäytänteet

2.1.1 Asetuksen 7 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan ”Elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan, erityisesti antamalla ulkoasulla, nimityksellä tai kuvallisilla esityksillä kuva tietyistä elintarvikkeesta tai ainesosasta, vaikka tosiasiasa kyseessä olevassa elintarvikkeessa luontaisesti oleva tai normaalisti käytetty ainesosa on korvattu jollakin muulla ainesosalla”. Millaiset tapaukset kuuluisivat suuntaa-antavasti tämän säännöksen soveltamisalaan? Miten elintarvikkeet olisi silloin merkittävä oikein?

Sovellettavat säännökset: 2 artiklan 2 kohdan f alakohta, 7 artiklan 1 kohdan d alakohta, 13 artiklan 2 kohta ja liitteessä VI olevan A osan 4 kohta.

Asetuksen 7 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sovellettaisiin silloin, kun katsotaan keskiwertokuluttajan olettaen, että tietyn elintarvikkeen valmistuksessa käytetään normaalisti tiettyä ainesosaa, tai tiettyä ainesosaa on kyseisessä elintarvikkeessa luontaisesti, vaikka se olisi korvattu eri ainesosalla.

Esimerkkeinä voidaan mainita seuraavat:

- Elintarvike, jossa normaalisti käytetty ainesosa on korvattu eri ainesosalla, kuten pizza, jossa etiketissä olevan kuvan perusteella näyttäisi olevan juustoa mutta juusto onkin korvattu toisella tuotteella, joka on nimetty eri tavoin ja valmistettu maidon kokonaan tai osittain korvaavista raaka-aineista.
- Elintarvike, jossa luontaisesti oleva aineosa on korvattu eri aineosalla, kuten tuote, joka näyttää juustolta mutta maidosta peräisin oleva rasva on korvattu kasvisperäisellä rasvalla.

Jos elintarviketuotteessa on käytetty korvaavaa ainetta, etiketissä on oltava painettuna tuotteen nimen välittömässä läheisyydessä korvaavan ainesosan nimitys niin, että se on selvästi luettavissa ja käytössä on kirjasinkoko, jonka x-korkeus on vähintään 75 prosenttia tuotteen nimen x-korkeudesta ja vähintään 1,2 mm.

Elintarvikealan toimijan vastuulla on antaa tälle korvaavalle elintarvikkeelle asianmukainen nimi elintarvikkeen nimeä koskevien sääntöjen mukaisesti.

Lisäksi on tarvittaessa noudatettava myös voimassa olevan tuotetta koskevan lainsäädännön säännöksiä. On esimerkiksi kiellettyä käyttää nimeä ”jäljitelmäjuusto”, koska nimi ”juusto” on varattu koskemaan yksinomaan maitotuotteita (!).

2.2 Pakollisten elintarviketietojen saatavuus ja sijoittelu

2.2.1 Pakattujen elintarvikkeiden pakolliset elintarviketiedot on esitettävä joko suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitettyä etiketissä. Millaisia etikettejä voidaan käyttää pakkaukseen kiinnitettynä etikettinä?

Sovellettavat säännökset: 2 artiklan 2 kohdan i alakohta ja 12 artikla.

Etiketit eivät saa olla helposti poistettavia, jotta ei vaaranneta kuluttajille tarjottavan elintarviketiedon saatavuutta ja saavutettavuutta.

Kun kyseessä ovat pakkaukseen kiinnitetyt tarraetiketit, jotka voidaan irrottaa, on tapauskohtaisesti arvioitava, täyttyvätkö yleiset tietojen saatavuutta, saavutettavuutta ja asettelua koskevat vaatimukset.

Voidaan käyttää mitä tahansa etikettityyppejä, jonka katsotaan täyttävän edellä mainitut kriteerit.

2.3 Pakollisten elintarviketietojen esittäminen

2.3.1 Miten määritellään ”suurin pinta-ala”, erityisesti tölkeissä tai pulloissa?

Sovellettavat säännökset: 13 artiklan 3 kohta, 16 artiklan 2 kohta ja liitteessä V oleva 18 kohta.

Kun pakkaus on suorakaiteen tai laatikon muotoinen, ”suurimman pinta-alan” määrittely on yksinkertaista: pinta-ala on koko kyseisen pakkauksen suurin sivu (korkeus x leveys).

(¹) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteessä VII oleva III osa (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671).

Kun pakkaus on sylinterimäinen (kuten säilyketölkit) tai pullomainen (kuten pullot), joiden muoto on usein epäsäännöllinen, ”suurimpana pinta-alana” voidaan pitää esimerkiksi aluetta, josta luetaan pois pohja ja kansi, laipat purkkien ylä- ja alaosassa sekä pullojen ja purkkien hartia- ja kaulaosaa.

Suuntaa-antavasti voidaan sanoa, että lakisääteisen mittaustoiminnan kansainvälisen järjestön kansainvälisen suosituksen 79 (1) mukaan sylinterimäisen tai lähes sylinterimäisen pakkauksen pääasiallinen nähtävissä oleva pinta-ala on 40 prosenttia tuotteesta pakkauksen korkeudesta x ympärysmitta pois lukien pohja ja kansi, laipat purkkien ylä- ja alaosassa sekä pullojen ja purkkien hartia- ja kaulaosaa.

2.3.2 Miten isojen kirjainten ja numeroiden kirjaskoko määritellään?

Sovellettavat säännökset: liite IV

Isojen kirjainten ja numeroiden koon on vastattava kirjainta ”A”, joka on sanan ”Appendix” ensimmäinen kirjain ja jonka x -korkeus on vähintään 1,2 mm.

2.3.3 Sovelletaanko 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettua pakollista kirjaskokoa myös edellytettyihin tietyn tyyppisiä elintarvikkeita tai elintarvikeryhmiä koskeviin pakollisiin lisätietoihin, kuten liitteessä III lueteltuihin?

Sovellettavat säännökset: 13 artiklan 2 kohta ja liite III

Asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettua pienintä kirjaskokoa sovelletaan vain 9 artiklan 1 kohdassa lueteltuihin pakollisiin tietoihin.

Jos liitteessä III luetellut pakolliset lisätiedot esitetään niin, että ne ovat osa elintarvikkeen nimeä, sovelletaan 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettua pakollisen kirjaskoon vaatimusta.

Muissa tapauksissa pakollista kirjaskokoa ei sovelleta.

2.3.4 Sovelletaanko 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettua pakollista kirjaskokoa myös elintarvikkeen nimen mukana seuraaviin pakollisiin tietoihin, kuten liitteessä VI olevassa A osassa lueteltuihin (esimerkiksi ”sulatettu”, ”savustettu” tai ”säteilytetty”)?

Sovellettavat säännökset: 13 artiklan 2 kohta ja liitteessä VI oleva A osa.

Kyllä, koska nämä pakolliset tiedot liittyvät elintarvikkeen nimeen, johon sovelletaan 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettua pienintä kirjaskokoa koskevaa säännöstä.

Asetuksen liitteessä VI olevan A osan 4 kohdan mukaan on käytettävä kirjaskokoa, jonka x -korkeus on vähintään 75 prosenttia tuotteen nimen x -korkeudesta ja joka ei ole missään tapauksessa pienempi kuin tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa vaadittu vähimmäiskirjaskoko.

2.4 *Pakolliset tiedot (asetuksen 9 artikla ja 2 jakso)*

2.4.1 Elintarvikkeen nimi

Missä tapauksessa on elintarvikkeen nimeen sisällytettävä maininta lisätystä vedestä, jonka määrä valmiissa tuotteessa ylittää 5 painoprosenttia?

Sovellettavat säännökset: liitteessä VI olevan A osan 6 kohta.

Maininta lisätystä vedestä, jonka määrä valmiissa tuotteessa ylittää 5 painoprosenttia, on sisällytettävä elintarvikkeen nimeen, kun on kyse seuraavista tuotteista:

- leikkeen, paistin, viipaleen, annoksen tai ruhon muodossa olevat lihavalmisteet ja raakalihavalmisteet
- palan, viipaleen, annoksen tai fileen muodossa olevat kalastustuotteet ja kalastustuotteista saadut raakavalmisteet tai kokonaiset kalastustuotteet.

(1) Lakisääteisen mittaustoiminnan kansainvälisen järjestön kansainvälinen suositus R79 [Edition 1997(E)]. https://www.oiml.org/en/files/pdf_r/r079-e15.pdf

Elintarvikealan toimijoiden on tapauskohtaisesti määritettävä, täyttääkö elintarvikevalmiste nämä vaatimukset. Tässä yhteydessä on otettava huomioon elintarvikkeen ulkoasu. Suuntaa-antavasti voidaan sanoa, että makkaroiden (esim. mortadella, nakit), veripaltun, lihamurekkeen, liha-/kalapateiden ja liha-/kalapyöryköiden kaltaisissa elintarvikkeissa ei edellytetä tällaista merkintää.

2.4.2 Ainesosaluettelo

— Olisiko valmistetut nanomateriaalit ilmoitettava ainesosaluettelossa? Onko tähän poikkeuksia?

Sovellettavat säännökset: 18 artiklan 3 kohta ja 20 artikla.

Kaikki ainesosina käytettävät valmistetut nanomateriaalit on ilmoitettava selvästi ainesosaluettelossa.

Asetuksen 20 artiklan b, c ja d kohdassa vahvistetaan elintarvikelisiä aineita ja elintarvike-entsyymejä sekä kantajaineita ja aineita koskevat vapautukset ainesosaluetteloon sisällyttämisestä. Samoja vapautuksia sovelletaan myös silloin, kun ne esiintyvät ovat valmistettujen nanomateriaalien muodossa.

— Ainesosien ilmoittaminen ja merkitseminen

— Onko mahdollista laittaa seuraava ilmoitus etikettiin: ”osittain hydrogenoitua rapsiöljyä tai palmuöljyä”, jos tuottaja vaihtaa kasviöljyn lähdettä?

Sovellettavat säännökset: 7 ja 18 artikla ja liitteessä VII olevan III osan 8 ja 9 kohta.

Ei, tällainen merkintä ei ole asetuksen mukainen. Sellaisen tiedon esittäminen elintarvikkeen ominaisuuksista, joka ei ole riittävän oikeellista tai tarkkaa ja jonka seurauksena kuluttajaa voitaisiin johtaa harhaan, ei ole mahdollista.

— Onko kasvialkuperän ilmoittaminen pakollista kaikille kasviöljyjä tai -rasvoja sisältäville elintarvikkeille elintarvikkeessa olevan öljyn tai rasvan määrästä riippumatta?

Sovellettavat säännökset: 18 artikla ja liitteessä VII olevan A osan 8 ja 9 kohta.

Kyllä, se on pakollista riippumatta elintarvikkeessa olevan öljyn tai rasvan määrästä.

2.4.3 Nettomäärän ilmoittaminen

Asetuksen mukaan ”jos elintarvike on glaseerattu, ilmoitetaan nettopaino ilman glaseerausta”. Tämä tarkoittaa, että tällaisissa tapauksissa elintarvikkeen nettopaino vastaa valutettua nettopainoa. Onko sekä nettopaino että valutettu nettopaino ilmoitettava etiketissä?

Sovellettavat säännökset: liitteessä IX oleva 5 kohta.

Jos kiinteää elintarvikettä pidetään kaupan astiassa olevassa liemessä, on nettopainon/-määrän lisäksi ilmoitettava myös elintarvikkeen valutettu nettopaino. Tämän kohdan soveltamista varten katsotaan, että jäädytetty tai pakastettu vesi on nestettä, mistä seuraa velvoite sisällyttää etiketin tietoihin nettopainon lisäksi valutettu nettopaino. Asetuksessa säädetään lisäksi, että jos jäädytetty tai pakastettu elintarvike on glaseerattu, nettopainoon ei saa sisällyttää glaseerausta (nettopaino ilman glaseerausta).

Tästä seuraa, että glaseeratun elintarvikkeen ilmoitettava nettopaino on sama kuin sen valutettu nettopaino. Tämän mukaisesti ja kuluttajan harhaanjohtamisen välttämiseksi ovat seuraavat nettoilmoitukset mahdollisia:

— kaksinkertainen ilmoitus:

— nettopaino: X g ja

— valutettu nettopaino: X g

— vertaileva ilmoitus:

— nettopaino = valutettu nettopaino = X g

— yksi ainoa merkintä:

— nettopaino (ilman glaseerausta): X g.

2.4.4 ”Parasta ennen” -päiväys vai ”viimeinen käyttöajankohta”

Onko siiderissä oltava vähimmäissäilyvyysajan osoittava merkintä ”parasta ennen”?

Sovellettavat säännökset: 24 artikla ja liitteessä X olevan 1 kohdan d alakohta.

Käymisen avulla valmistetussa siiderissä ei tarvitse olla vähimmäissäilyvyysajan merkintää, koska se kuuluu luokkaan ”liköörit, kuohuviinit, maustetut viinit ja vastaavat tuotteet, jotka on valmistettu muista hedelmistä kuin viinirypäleistä, sekä CN-koodiin 2206 00 kuuluvat viinirypäleistä tai käymättömästä rypälemehusta valmistetut juomat”, jotka on vapautettu tästä velvoitteesta.

Tuotteen, joka on valmistettu sekoittamalla alkoholia ja hedelmämehua, ei kuitenkaan katsota olevan edellä mainittuun luokkaan kuuluva vastaava tuote, joka ”on valmistettu muista hedelmistä kuin viinirypäleistä”. Siksi vaaditaan vähimmäissäilyvyysajan merkintä ”parasta ennen”, paitsi jos tuote sisältää vähintään 10 tilavuusprosenttia alkoholia (vähimmäissäilyvyysajan merkintää ”parasta ennen” ei vaadita juomille, jotka sisältävät vähintään 10 tilavuusprosenttia alkoholia).

2.4.5 Käyttöohjeet

Voiko elintarvikealan toimija käyttää käyttöohjeissa pannun tai uunin symbolia niitä merkitsevien sanojen sijaan?

Sovellettavat säännökset: 9 artiklan 2 kohta ja 27 artikla.

Tämä ei ole mahdollista. Pakolliset tiedot, kuten käyttöohjeet, on annettava sanoin ja numeroin. Kuvien tai symbolien käyttö on ainoastaan lisäkeino näiden tietojen esittämiseen.

Komissio voi kuitenkin myöhemmin antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla sallitaan yhden tai useamman pakollisen tiedon esittäminen kuvilla tai symboleilla sanojen tai numeroiden sijaan.

2.5 Tietyyppisiä elintarvikkeita tai elintarvikeryhmiä koskevat pakolliset lisätiedot

2.5.1 Jäädetyt elintarvikkeen merkitseminen

— Onko pakastuspäivä tai ensimmäisen pakastuksen päivä, jos tuote on pakastettu useamman kuin yhden kerran, pakollinen pakkaamattoman pakastetun lihan, pakastettujen raakalihavalmisteiden ja pakastettujen jalostamattomien kalastustuotteiden merkinnöissä?

Sovellettavat säännökset: liite III.

Ei. Pakastuspäivä on pakollinen ainoastaan valmiiksi pakattujen pakastetun lihan, pakastettujen raakalihavalmisteiden ja pakastettujen jalostamattomien kalastustuotteiden merkinnöissä. Jäsenvaltiot voivat päättää tämän vaatimuksen laajentamisesta koskemaan myös näitä tuotteita pakkaamattomina.

— Miten ”jalostamattomat kalastustuotteet” määritellään?

Kalastustuotteilla⁽¹⁾ tarkoitetaan kaikkia luonnonvaraisia tai viljeltyjä meren tai makean veden eläimiä (lukuun ottamatta eläviä simpukoita, eläviä piikkinahkaisia, eläviä vaippaeläimiä ja eläviä merikotiloja ja kaikkia nisäkkäitä, matelijoita ja sammakoita) sekä kaikkia niiden syötäviä muotoja, osia ja niistä saatuja tuotteita. Jalostamattomat⁽²⁾ kalastustuotteet ovat kalastustuotteita, jotka eivät ole läpikäyneet jalostamiskäsittelyä, ja niihin luetaan mukaan tuotteet, jotka on jaettu, ositettu, annosteltu, viipaloitu, leikattu luuttomiksi, jauhettu massaksi, nyljetty, murskattu, leikattu, puhdistettu, siistitty, kuorittu, jauhettu jauheeksi, jäähdetty, jäädetyt, pakastettu tai sulatettu.

— Voiko merkintää ”pikapakastettu [PVM]” käyttää pakastetun lihan, pakastettujen raakalihavalmisteiden ja pakastettujen jalostamattomien kalastustuotteiden pakastuspäivän ilmoittamiseen?

Sovellettavat säännökset: liitteessä III oleva 6 kohta ja liitteessä X oleva 3 kohta.

Ei, merkintää ”pikapakastettu ...” ei voi käyttää, koska liitteessä X säädetään selvästi, että on käytettävä merkintää ”Pakastettu ...”.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteessä I oleva 3.1 kohta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 55).

⁽²⁾ Perustuu jalostamattomien elintarvikkeiden määritelmään, joka on vahvistettu elintarvikkeiden hygieniasäännöistä 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1).

3. Ravintoarvoilmoitus

3.1 Ravintoarvoilmoituksen soveltaminen

3.1.1 Sovelletaanko asetuksessa vahvistettuja ravintoarvoilmoitusta koskevia sääntöjä kaikkiin elintarvikkeisiin?

Sovellettavat säännökset: 29 artikla.

Sääntöjä ei sovelleta seuraaviin elintarvikkeisiin, joihin sovelletaan ravintoarvoilmoitusta koskevia omia sääntöjä:

- ravintolisät ⁽¹⁾
- luontainen kivennäisvesi ⁽²⁾.

Tiettyjen elintarvikeryhmien osalta asetusta sovelletaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 609/2013 ⁽³⁾ vahvistettujen sääntöjen tai kyseisen kehyksen mukaisten erityistoimenpiteiden soveltamista.

3.2 Pakollinen ravintoarvoilmoitus

3.2.1 Mitä on ilmoitettava?

Sovellettavat säännökset: 13, 30, 32, 34 ja 44 artikla sekä liitteet IV ja XV.

Pakollisessa ravintoarvoilmoituksessa on oltava kaikki seuraavat tiedot: energiasisältö sekä rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, hiilihydraatin, sokereiden, proteiinin ja suolan määrä.

Energiasisältö on esitettävä sekä kilojouleina (kJ) että kilokaloreina (kcal). Kilojoulearvo ilmoitetaan ensin ja sen jälkeen arvo kilokaloreina. Lyhennettä kJ/kcal voidaan käyttää.

Tietojen esitysjärjestyksen on oltava seuraava:

energia
rasva
josta
— tyydyttynyttä
hiilihydraatti
josta
— sokereita
proteiini
suola

Jos tilaa on riittävästi, ilmoitus on annettava taulukkomuodossa ja numeroarvojen on oltava suorassa linjassa. Vaakarivimuotoa voidaan käyttää, jos tilaa ei ole riittävästi tietojen taulukkomuotoista esitystä varten.

Kirjasimen vähimmäiskokoa koskevia sääntöjä sovelletaan ravintoarvoilmoitukseen, ja se on painettava kirjasinkoolla, jonka x-korkeus on vähintään 1,2 mm. Kun on kyse pakkauksista ja astioista, joissa suurimman pinnan pinta-ala on pienempi kuin 80 cm², x-korkeuden on oltava vähintään 0,9 mm. X-korkeus on määritelty asetuksen liitteessä IV.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/46/EY, annettu 10 päivänä kesäkuuta 2002, ravintolisiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 183, 12.7.2002, s. 51).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/54/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, luontaisten kivennäisvesien hyödyntämisestä ja markkinoille saattamisesta (EUVL L 164, 26.6.2009, s. 45).

⁽³⁾ EUVL L 181, 29.6.2013, s. 35.

(Huom. Sellaisiin pakkauksiin tai astioihin pakatut elintarvikkeet, joissa suurimman pinnan pinta-ala on pienempi kuin 25 cm², on vapautettu pakollista ravintoarvoilmoitusta koskevasta vaatimuksesta (liitteessä V oleva 18 kohta, ks. 3.6.1. kohta jäljempänä).

Jos tuotteen energiasisältö tai siinä olevan ravintoaineen (tai ravintoaineiden) määrä on vähäinen, niitä koskevat tiedot voidaan korvata esimerkiksi maininnalla ”sisältää vähäisiä määriä ...”; tämän maininnan on oltava ravintoarvoilmoituksen välittömässä läheisyydessä (ks. 3.2.2. kohta vähäisen määrän käsitteen osalta).

Tietyt tuotteet on vapautettu ravintoaineilmoituksen esittämisestä (ks. 3.6.1. kohta).

3.2.2 Jos tuotteen energiasisältö tai siinä olevien pakollista merkintää edellyttävien ravintoaineiden määrä on vähäinen, onko tarpeen sisällyttää tällaiset ravintoaineet tai energiasisältö ravintoarvotaulukkoon (34 artiklan 5 kohta)?

Sovellettavat säännökset: 34 artiklan 5 kohta.

Ei, jos energian tai ravintoaineen määrä on vähäpätöinen, kyseisiä osia koskeva ravintoarvoilmoitus voidaan korvata esimerkiksi maininnalla ”Sisältää vähäisiä määriä ...” ravintoarvoilmoituksen välittömässä läheisyydessä.

3.2.3 Milloin voidaan ilmoittaa, että suolapitoisuus johtuu yksinomaan luonnollisesti esiintyvistä natriumista?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 1 kohta

Maininta siitä, että suolapitoisuus johtuu yksinomaan luontaisesti esiintyvistä natriumista, voidaan liittää ravintoarvoilmoituksen välittömään läheisyyteen elintarvikkeissa, joihin ei ole lisätty suolaa, kuten maito, vihannekset, liha ja kala. Jos suolaa on lisätty jalostuksen aikana tai lisäämällä suolaa sisältäviä ainesosia, kuten kinkkua, juustoa, oliiveja tai anjoviksia, tätä mainintaa ei voida käyttää.

3.2.4 Pakollisessa ravintoarvotaulukossa ilmoitettava suolan määrä lasketaan kaavalla: suola = natrium x 2,5. Onko kaikista ainesoista peräisin oleva natrium (esim. natriumsakariini, natriumaskorbaatti) sisällytettävä tähän laskelmaan?

Sovellettavat säännökset: liitteessä I oleva 11 kohta.

Kyllä, suolaekvivalenttipitoisuus on aina laskettava elintarvikkeen kokonaisnatriumpitoisuudesta käyttämällä kaavaa: suola = natrium x 2,5.

3.3 *Vapaaehtoiset merkinnät*

3.3.1 Mitä muita ravintoaineita voidaan ilmoittaa?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 2 kohta, 32, 33 ja 34 artikla ja liite XV.

Pakollista ravintoarvoilmoitusta voidaan täydentää ilmoittamalla määrä yhdestä tai useammasta seuraavista:

- a) kertatydyttymättömät rasvat
- b) monitydyttymättömät rasvat
- c) polyolit
- d) tärkkelys
- e) ravintokuitu
- f) vitamiinit ja kivennäisaineet.

Tietojen esitysjärjestyksen on tarvittaessa oltava seuraava:

energia
rasva
josta
— tyydyttyneet rasvat;
— kertatyydyttymättömät rasvat;
— monityyydyttymättömät rasvat;
hiilihydraatti
josta
— sokerit;
— polyolit;
— tärkkelys;
ravintokuitu
proteiini
suola
vitamiinit ja kivennäisaineet

Jos tilaa on riittävästi, ilmoitus on annettava taulukkomuodossa ja numeroarvojen on oltava suorassa linjassa. Vaakarivi-muotoa voidaan käyttää, jos tilaa ei ole riittävästi tietojen taulukkomuotoista esitystä varten.

Nämä ravintoaineet on ilmoitettava grammoina (g) ⁽¹⁾ tuotteen 100 grammaa tai 100 millilitraa kohden, ja ne voidaan lisäksi ilmoittaa tuotteen annosta tai kulutusyksikköä kohden.

3.3.2 Kun ainesosa, josta on esitetty ravitsemus- tai terveystuote, ei sisälly ravintoarvoilmoitukseen, miten nämä tiedot olisi ilmoitettava?

Sovellettavat säännökset: 30 ja 49 artikla.

Kun ravintoaine, josta on esitetty ravitsemus- tai terveystuote, sisältyy ravintoarvoilmoitukseen, mitään muuta merkintää ei vaadita.

Jos ravintoaine tai muu aine, josta on esitetty ravitsemus- tai terveystuote, ei sisälly ravintoarvoilmoitukseen, kyseisen aineen määrä on ilmoitettava samassa nähtävissä olevassa kentässä eli ravintoarvoilmoituksen välittömässä läheisyydessä (ks. myös 3.3.5. kohta jäljempänä).

3.3.3 Kun ilmoitetaan pakkaamattoman elintarvikkeen ravintokuidun (tai muun 30 artiklan 2 kohdassa mainitun ravintoaineen) määrä, mitkä muut ravitsemukselliset osatekijät on ilmoitettava?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 1, 2 ja 5 kohta ja 49 artikla.

Jos elintarvikealan toimija haluaa ilmoittaa tuotteen sisältämän ravintokuidun määrän tai muun 30 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ravintoaineen määrän, on annettava koko ravintoaineilmoitus. Siihen kuuluvat

- energiasisältö sekä
- rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, hiilihydraatin, sokereiden, proteiinin ja suolan määrät.

⁽¹⁾ Ks. myös vitamiinien ja kivennäisaineiden erityiset mittayksiköt liitteessä XIII olevan A osan 1 kohdassa.

Jos 30 artiklan 2 kohdassa mainittua ravintoainetta koskee jokin ravitsemus- tai terveysväite, kyseisen ravintoaineen määrä on myös ilmoitettava ravintoaineilmoituksessa.

3.3.4 Onko mahdollista nimetä ravintokuitusisältö prosenttiosuutena saannin vertailuarvosta, vaikka asetuksessa ei olisi vahvistettu yhdenmukaistettua ravintokuidun saannin vertailuarvoa?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 2 kohta ja 35 artiklan 1 kohdan e alakohta.

Ei. Ainoat ravintoaineet, joiden määrät voidaan ilmaista prosenttiosuutena saannin vertailuarvoista, ovat ne, joiden saannin vertailuarvot on vahvistettu liitteessä XIII, vaikka käytettäisiin ravintoaineilmoituksen täydentäviä ilmaisu- ja esitystapoja.

3.3.5 Onko mahdollista nimetä vapaaehtoisesti ilmoitettavien ravintoaineryhmien osia, esimerkiksi ”omega 3 -rasvapot” monitydyttymättömien rasvojen osana?

Sovellettavat säännökset: 30 artikla.

Ei. Ravintoarvoilmoitukseen kuuluu rajattu määrä tietoja, jotka koostuvat energiasisällöstä ja ravintoaineista, eikä sitä voida täydentää millään ylimääräisellä ravintoainetiedolla (mutta ks. myös 3.3.2. kohta edellä).

3.3.6 Mitkä ravintoarvotiedot voidaan toistaa pakkauksessa?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 3 kohta, 32 artiklan 2 kohta, 33 artikla ja 34 artiklan 3 kohta.

Osa pakollisista ravintoarvotiedoista voidaan toistaa pakkauksen pääasiallisessa nähtävissä olevassa kentässä (eli ”pakkauksen etupuolella”) käyttämällä jotakin seuraavista esitysmuodoista:

- energiasisältö tai
- energiasisältö sekä rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, sokereiden ja suolan määrä.

Kirjasimen vähimmäiskokoa koskevia sääntöjä sovelletaan myös tällaiseen toistettuun ilmoitukseen (13 artiklan 2 kohta, liite IV, ks. myös kohta 3.2.1.).

Toistettunakin ravintoarvoilmoitus on sisällöltään määrämuotoinen ja rajattu. Mitkään lisätiedot eivät ole sallittuja pääasiallisessa nähtävissä olevassa kentässä annettussa ravintoarvoilmoituksessa.

Toistetussa ilmoituksessa voidaan antaa tiedot pelkästään annosta tai kulutusyksikköä kohden (kunhan annoksen tai yksikön koko ilmoitetaan ravintoarvoilmoituksen välittömässä läheisyydessä ja pakkaukseen sisältyvien annosten tai yksiköiden lukumäärä pakkauksen etiketissä). Energiasisältö on kuitenkin lisäksi ilmoitettava 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa kohden.

3.3.7 Kun pääasiallisessa nähtävissä olevassa kentässä (”pakkauksen etupuolella”) toistetut ravintoarvotiedot ilmaistaan prosenttiosuutena saannin vertailuarvoista, onko näiden tietojen oltava myös pakollisessa ravintoarvoilmoituksessa (”pakkauksen takapuolella”)?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 3 kohta, 32 artiklan 4 kohta ja 33 artikla, liite XIII.

Pääasiallisessa nähtävissä olevassa kentässä (”pakkauksen etupuolella”) vapaaehtoisesti toistettuihin ravintoarvotietoihin saavat sisältyä joko ainoastaan energiasisältö tai energiasisällön lisäksi rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, sokereiden ja suolan määrä. Nämä tiedot on annettava myös pakollisessa ravintoarvoilmoituksessa (”pakkauksen takapuolella”). Nämä pääasiallisessa nähtävissä olevassa kentässä olevat ravintoarvotiedot voidaan ilmaista prosenttiosuutena saannin vertailuarvoista (absoluuttisten arvojen lisäksi), vaikka tätä esitysmuotoa ei käytettäisi pakollisessa ravintoarvoilmoituksessa (”pakkauksen takapuolella”).

3.3.8 Voiko ravintoarvoilmoituksen toistaa kerran yksinkertaisen energiasisällön ilmoituksen muodossa ja toisen kerran energiasisällön yhdessä rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, sokereiden ja suolan määrän ilmoituksen kanssa?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 3 kohta ja 34 artiklan 3 kohta.

Ravintoarvoilmoituksen sisältö voidaan toistaa pelkästään energiasisällönä tai energiasisällönä yhdessä rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, sokereiden ja suolan määrän kanssa. Nämä tiedot voi myös toistaa useamman kerran.

Näiden vapaaehtoisten täydentävien ravintoarvoilmoitusten on oltava pääasiallisessa nähtävissä olevassa kentässä, ja niissä on noudatettava pienintä kirjasinkokoa koskevia säännöksiä.

3.3.9 Onko sallittua merkitä yksittäisen ravintoaineen sisältö pakkauksen etupuolelle, kuten X % rasvaa?

Sovellettavat säännökset: 30 artiklan 3 kohta.

Ravintoaineilmoituksen vapaaehtoinen toistaminen ei ole mahdollista, koska toistaa voidaan pelkästään energiasisältö tai energiasisältö yhdessä rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, sokerien ja suolan määrien kanssa.

Etiketissä voidaan kuitenkin ilmoittaa yksittäisen ravintoaineen sisältö, jos sen ilmoittamista vaaditaan laissa, kuten seuraavien rasvasisältö:

- tietyt kulutukseen tarkoitetut maidot, jotka mainitaan maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013⁽¹⁾ liitteessä VII olevan IV osan III kohdan 1 alakohdassa
- tietyt levitettävät rasvat, jotka mainitaan maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan VII osan I kohdassa ja sen lisäyksessä II.

Myös sellaiset merkinnät kuin ”vähärasvainen” tai ”rasvaa < 3 %” ovat mahdollisia, jos ne ovat kyseisen väitteen käytön edellytysten mukaisia ja noudatetaan myös muita elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006⁽²⁾ asiaankuuluvia säännöksiä sekä asetuksen (EU) N:o 1169/2011 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaa.

3.3.10 Jos tuotteet on tarkoitettu myyntiin useammassa kuin yhdessä maassa, voidaanko asetuksen vaatimukset täyttävän ravintoarvoilmoituksen lisäksi käyttää Yhdysvalloissa ja Kanadassa edellytettyä ravintoarvoilmoituksen muotoa?

Sovellettavat säännökset: 30, 34 ja 36 artikla sekä liitteet XIV ja XV.

Ei. Yhdysvalloissa ja Kanadassa edellytetty ravintoarvoilmoitus ei olisi EU:n vaatimusten mukainen, sillä sekä pakollisten että vapaaehtoisten tietojen on oltava asetuksessa vahvistettujen sääntöjen mukaisia. Tällaiset merkinnät voivat myös olla kuluttajien kannalta harhaanjohtavia, koska Yhdysvalloissa käytetään erilaisia muuntokertoimia energiasisällön ja ravintoainemäärien laskemiseen.

3.4 *Ravintoaineilmoituksen ilmaisu- ja esitystavat*

3.4.1 Mitkä ovat ravintoilmoituksen pakollisten osatekijöiden ilmaisutavat?

Sovellettavat säännökset: 32 ja 33 artikla sekä liitteet XIII ja XV.

Rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, hiilihydraatin, sokerien, proteiinien ja suolan määrät ilmaistaan grammoina (g) elintarvikkeen 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa (ml) kohden, ja energiasisältö kilojouleina (kJ) ja kilokaloreina (kcal) elintarvikkeen 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa (ml) kohden.

Arvot voidaan lisäksi ilmoittaa elintarvikkeen annosta/kulutussyksikköä kohden. Annoksen tai kulutussyksikön on oltava helposti kuluttajan tunnistettavissa, sen koko on ilmoitettava etiketissä ravintoarvoilmoituksen välittömässä läheisyydessä ja pakkauksen sisältyvien annosten tai yksiköiden lukumäärä on ilmoitettava etiketissä.

Energiasisältö sekä rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, hiilihydraatin, sokereiden, proteiinin ja suolan määrä voidaan lisäksi ilmaista prosenttiosuutena saannin vertailuarvoista, jotka annetaan jäljempänä olevassa taulukossa 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa kohden. Tällaisen 100:aa millilitraa tai 100:aa grammaa kohden annetun ilmoituksen lisäksi tai sen sijaan voidaan ilmaista prosenttiosuus saannin vertailuarvoista annosta tai kulutussyksikköä kohden.

Energia tai ravintoaine	Saannin vertailuarvo
Energia	8 400 kJ / 2 000 kcal
Rasvan kokonaismäärä	70 g

⁽¹⁾ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

⁽²⁾ EUVL L 404, 30.12.2006, s. 9.

Energia tai ravintoaine	Saannin vertailuarvo
Tyydyttyneet rasvat	20 g
Hiilihydraatti	260 g
Sokerit	90 g
Proteiini	50 g
Suola	6 g

Kun prosenttiosuus saannin vertailuarvoista ilmaistaan 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa kohden, ravintoarvoilmoituksen on sisällettävä seuraava maininta: "Aikuisen keskivertokäyttäjän saannin vertailuarvo (8 400 kJ/2 000 kcal)".

Pakkaamattomien elintarvikkeiden ravintoarvoilmoitus voidaan antaa pelkästään annosta tai kulutusyksikköä kohden.

3.4.2 Voidaanko elintarvikemerkinnöissä käyttää ilmaisusta Reference Intake lyhennettä RI?

Sovellettavat säännökset: 32 ja 33 artikla.

Ilmaisun Reference Intake (saannin vertailuarvo) lyhennettä RI voidaan käyttää elintarvikemerkinnöissä, jos sen merkitys selitetään pakkauksessa ja selitys on helposti kuluttajien löydettävissä. Mainintaa "Aikuisen keskivertokäyttäjän saannin vertailuarvo (8 400 kJ/2 000 kcal)" ei saa muuttaa.

3.4.3 Voidaanko termiä Guideline Daily Amount tai sen lyhennettä GDA käyttää?

Sovellettavat säännökset: 32 ja 33 artikla.

Asetuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa kuluttajille annettavien ravintoarvotietojen, ja myös vapaaehtoisesti annettavien tietojen, sisältöä sekä ilmaisu- ja esitystapaa. Tämän tavoitteen vuoksi ei ole mahdollista käyttää ilmaisua Guideline Daily Amount (ohjeellinen päivittäinen määrä) tai sen lyhennettä GDA, kun sovelletaan asetuksen 32 ja 33 artiklaa (ks. myös 3.4.2. kohta). Olisi myös huomattava, että saannin vertailuarvon käsite eroaa ohjeellisen päivittaisen määrän käsitteestä, sillä saannin vertailuarvosta ei voida johtaa ravitsemuksellisen neuvon ajatusta, toisin kuin termistä "ohjeellinen". Ei ole ravitsemuksellista ohjetta, jonka mukaan olisi kuluttava esimerkiksi 20 g tyydytynyttä rasvaa päivässä, eikä kuluttajien pitäisikään saada käsitystä, joka mukaan se on terveyden kannalta tarvittava vähimmäismäärä.

3.4.4 Onko lisämaininta "Aikuisen keskivertokäyttäjän saannin vertailuarvo (8 400 kJ/2 000 kcal)" annettava lähellä jokaista ravintoarvoilmoitusta?

Sovellettavat säännökset: 32 ja 33 artikla.

Kyllä, kun tiedot ilmaistaan prosenttiosuutena saannin vertailuarvoista 100 gramman tai 100 millilitran pohjalta.

Ei, jos tiedot ilmaistaan annosta kohden.

3.4.5 Energian ja ravintoaineiden saannin vertailuarvot on määritetty aikuisille. Voidaanko energiasisältö ja ravintoaineiden määrät ilmaista vapaaehtoisesti prosenttiosuutena lapsille määritetyistä saannin vertailuarvoista joko sen sijaan, että ilmoitetaan prosenttiosuus aikuisille määritetyistä saannin vertailuarvoista, tai niiden lisäksi?

Sovellettavat säännökset: 32 artiklan 4 kohta, 36 artiklan 3 kohta ja 43 artikla ja liite XIII.

Saannin vertailuarvojen ilmoittaminen erityisille väestöryhmille on sallittua vain, jos unioni on antanut tätä koskevia säännöksiä tai jos jäsenvaltiot ovat antaneet kansallisia sääntöjä tilanteessa, jossa unionin sääntöjä ei ole.

Energiasisältö ja ravintoaineiden määrät voidaan ilmaista ainoastaan prosenttiosuutena aikuisille määritetyistä saannin vertailuarvoista sen lisäksi, että ne ilmoitetaan absoluuttisina arvoina. Asetuksessa kuitenkin pyydetään komissiota antamaan täytäntöönpanosäädöksiä, jotka koskevat aikuisten lisäksi erityisten väestöryhmien osalta määritettyjen saannin vertailuarvojen ilmoittamista, ja tulevaisuudessa voi olla käytettävissä lapsia varten määritettyjä saannin vertailuarvoja. Ennen tällaisten unionin säännösten antamista jäsenvaltiot voivat antaa kansallisia sääntöjä, joissa asetetaan tieteellisestä pohjalta saannin vertailuarvot tällaisille väestöryhmille. Muita väestöryhmiä, kuten lapsia, koskevien saannin vertailuarvojen käyttäminen ei ole sallittua, jos tuotteet on saatettu markkinoille tai merkitty 13 päivästä joulukuuta 2014 lähtien, ellei unionin antamalla tai kansallisilla säännöillä määritetä tieteelliseltä pohjalta saannin vertailuarvoja tällaisille ryhmille.

3.4.6 Mikä on kulutusyksikkö? Voidaanko annoksen määrittelemiseen käyttää kuvia? Voidaanko merkkiä \approx tai \sim merkityksessä ”likimain yhtä suuri kuin” käyttää osoittamaan annosten määrää pakkauksessa?

Sovellettavat säännökset: 33 artikla.

Kulutusyksikön on oltava helposti kuluttajan tunnistettavissa, ja sillä tarkoitetaan yksikköä, joka voidaan kuluttaa yksitään. Yksi kulutusyksikkö ei välttämättä merkitse yhtä annosta. Esimerkiksi suklaalevyn pala voi olla kulutusyksikkö, mutta annokseen kuuluisi useampia kuin yksi suklaapala.

Symboleja tai kuvia voidaan käyttää annoksen tai kulutusyksikön määrittelyyn. Asetuksessa edellytetään ainoastaan, että kulutusyksikkö tai annos on helposti tunnistettavissa ja sen koko on määritelty etiketissä. Kun käytetään symboleita tai kuvia, niiden merkityksen on oltava kuluttajalle selkeä eikä se saa olla harhaanjohtava.

Pieni vaihtelu tuotteen kulutusyksiköiden tai annosten määrässä voidaan ilmaista käyttämällä sopivaa merkkiä \approx tai \sim annosten tai kulutusyksiköiden määrää ilmaisevan numeron edellä.

3.5 *Täydentävät ilmaisu- ja esitystavat*

3.5.1 Voidaanko sanojen sijaan käyttää kuvakkeita edustamaan ravintoaineita ja/tai energiasisältöä?

Sovellettavat säännökset: 34 artikla ja liite XV.

Ei. Pakollisten ja vapaaehtoisten ravintoarvotietojen on noudatettava määrämuotoa, missä edellytetään energian ja ravintoaineiden ilmaisemista sanoin.

Yleisenä periaatteena on, että pakolliset tiedot on annettava sanoin ja numeroin, ja sitä sovelletaan myös silloin, kun ravintoarvotiedot annetaan vapaaehtoisesti. Lisänä voidaan käyttää kuvia ja symboleita.

3.5.2 Voidaanko energiapitoisuus ilmoittaa ainoastaan kilokaloreina (kcal), jos ravintoarvotiedot toistetaan vapaaehtoisesti pääasiallisissa nähtävissä olevassa kentässä?

Sovellettavat säännökset: 32 artiklan 1 kohta ja liite XV.

Ei. Energiapitoisuus on ilmoitettava kaikkialla johdonmukaisesti sekä kilojouleina (kJ) että kilokaloreina (kcal).

3.6 *Vapautukset pakollisesta ravintoaineilmoituksesta*

3.6.1 Mitä ovat vapautukset?

Sovellettavat säännökset: 16 artiklan 3 ja 4 kohta, 30 artiklan 4 ja 5 kohta, 44 artiklan 1 kohdan b alakohta ja liite V.

Liitteessä V luetellut tuotteet on vapautettu pakollisista ravintoarvomerkinnöistä, lukuun ottamatta tapauksia, joissa esitetään ravitsemus- tai terveystietoja.

Lisäksi vapautus koskee alkoholijuomia (jotka sisältävät yli 1,2 prosenttia alkoholia) ja pakkaamattomia elintarvikkeita (ellei jokin EU:n säädös tai kansallinen toimenpide edellytä sitä).

Jos ravintoarvotietoja annetaan vapaaehtoisesti, niissä on noudatettava pakollisten ravintoarvomerkintöjen sääntöjä. On kuitenkin huomattava seuraavaa:

— Alkoholijuomien ravintoarvoilmoitus voidaan rajata energiasisältöön. Mitään erityistä esitysmuotoa ei edellytetä.

— Kun on kyse pakkaamattomista elintarvikkeista, ravintoarvoilmoitus voidaan rajata energiasisältöön tai energiasisältöön ja rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, sokereiden ja suolan määrään. Se voidaan antaa pelkästään annosta tai kulutusyksikköä kohden sillä edellytyksellä, että annoksen tai kulutusyksikön koko on ilmaistu ja annosten tai yksiköiden lukumäärä ilmoitetaan.

3.6.2 Onko seuraavat elintarvikkeet vapautettu pakollista ravintoaineilmoitusta koskevista vaatimuksista?

Sovellettavat säännökset: liite V.

— Jalostamattomat tuotteet, jotka koostuvat yhdestä ainoasta ainesosasta tai ainesosien ryhmästä

- Jauhot (esimerkiksi vehnäjauhot) kyllä, jäljempänä esitettyjen edellytysten täytyessä

Jauhot, jotka eivät sisällä lisättyjä ainesosia, kuten lisäaineita, vitamiineja tai kivennäisaineita, ja joita ei ole käsitelty muulla tavoin kuin jauhamalla jauhoksi ja kuorimalla, ovat jalostamattomia tuotteita ⁽¹⁾.

- Esikypsennetty riisi ja esikeitetty riisi ei

Esikypsennetty riisi esikeitetään, eikä sen siksi voida katsoa olevan jalostamaton elintarvike. Riisiin voidaan kuitenkin soveltaa sellaisia jalostamattomia tuotteita koskevaa vapautusta, jotka koostuvat yhdestä ainoasta ainesosasta tai ainesosien ryhmästä.

- Kasviöljy ei

Kasviöljyt ovat jalostettuja tuotteita, eikä niihin siksi voida soveltaa sellaisia jalostamattomia tuotteita koskevaa vapautusta, jotka koostuvat yhdestä ainoasta ainesosasta tai ainesosien ryhmästä.

- Sokeri ei

Sokeri on jalostettu tuote, eikä siihen siksi voida soveltaa sellaisia jalostamattomia tuotteita koskevaa vapautusta, jotka koostuvat yhdestä ainoasta ainesosasta tai ainesosien ryhmästä.

- Hunaja kyllä

Hunajan katsotaan olevan jalostamaton elintarvike, joka koostuu osatekijöistä eikä ainesosista, niin kuin hunajasta annetun neuvoston direktiivin 2001/110/EY ⁽²⁾ muuttamisesta annetun direktiivin Euroopan parlamentin ja neuvoston 2014/63/EU ⁽³⁾ johdanto-osan 3 kappaleessa selvennetään. Siksi hunajaan voidaan soveltaa pakollisen ravintoaineilmoituksen vaatimusta koskevaa vapautusta.

— Yrtti, mauste tai niiden sekoitukset

- Yrtti- ja maustetuotteet, jotka sisältävät aromeja ja/tai happamuudensäätöaineita kyllä

Yrtit, mausteet ja niiden sekoitukset on vapautettu pakollisen ravintoaineilmoituksen vaatimuksesta, koska niitä käytetään pieniä määriä eikä niillä ole merkittävää ravitsemuksellista vaikutusta ruokavalioon. Vastaavasti tällaisiin aromeja ja/tai happamuudensäätöaineita sisältäviin tuotteisiin sovelletaan tätä vapautusta, jos aromeilla ja/tai happamuudensäätöaineilla ei ole merkittävä ravitsemuksellista vaikutusta.

— Suola ja ruokasuolavalmisteet

- Joditettu suola ei

Vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1925/2006 ⁽⁴⁾ 7 artiklan 3 kohdan mukaan ravintoarvoja koskevien merkintöjen on oltava pakollisia tuotteissa, joihin on lisätty vitamiineja ja kivennäisaineita. Asetus (EY) N:o 1925/2006 ei kuitenkaan kata jodin pakollista lisäämistä suolaan, vaan lisätyn jodin määrän merkitsemistä koskevat erityiset säännökset ovat kansallisen lainsäädännön alaisia.

⁽¹⁾ Asetuksen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa viitataan elintarvikehygieniasta annetun asetuksen (EY) N:o 852/2004 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa vahvistettuun määritelmään, jonka mukaan asetuksessa tarkoitetaan 'jalostamattomilla tuotteilla' elintarvikkeita, jotka eivät ole läpikäyneet jalostamiskäsittelyä, mukaan lukien tuotteet, jotka on jaettu, ositettu, annosteltu, viipaloitu, leikattu luuttomiksi, jauhettu massaksi, nyljetty, murskattu, leikattu, puhdistettu, siistitty, kuorittu, jauhettu jauheeksi, jäähdytetty, jäädytetty, pakastettu tai sulatettu.

⁽²⁾ EYVL L 10, 12.1.2002, s. 47.

⁽³⁾ EUVL L 164, 3.6.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL L 404, 30.12.2006, s. 26.

— Käymisen avulla valmistetut etikat ja etikankorvikkeet, myös sellaiset, joihin ei ole lisätty muita ainesosia kuin aromeja

— Käymisen avulla valmistettu etikka, johon on lisätty suolaa ei

Käymisen avulla valmistettua etikkaa ja etikankorvikkeita koskeva vapautus koskee vain tuotteita, joihin ei ole lisätty muita ainesosia kuin aromeja.

3.7 Ravintolisät

3.7.1 Millaista terminologiaa on käytettävä ravintolisien vertailuarvoista ilmoitettaessa vitamiinit ja kivennäisaineet?

Sovellettavat säännökset: 29 artikla ja liite XIII.

Asetuksen ravintoaineilmoitusta koskevia sääntöjä ei sovelleta ravintolisiin.

Ravintolisistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/46/EY⁽¹⁾ 8 artiklan 3 kohdassa säädetään, että vitamiineja ja kivennäisaineita koskevat tiedot on tarvittaessa ilmaistava myös prosenttiosuutena vertailuarvoista, jotka on mainittu neuvoston direktiivin 90/496/ETY⁽²⁾ liitteessä. Asetus korvasi viimeksi mainitun direktiivin 13 päivästä joulukuuta 2014 alkaen.

Direktiivissä 90/496/ETY vaaditaan ilmoittamaan tiedot prosentteina suositelluista päiväannoksista, jotka on korvattu asetuksen liitteessä XIII olevassa A osassa päivittäisillä saannon vertailuarvoilla tai ”ravintoaineiden vertailuarvoilla”. Termiä ”ravintoaineiden vertailuarvot” voidaan käyttää, jos sen merkitys selitetään pakkauksessa ja se on helposti kuluttajien löydettävissä. Yhdenmukaisuuden vuoksi on kuitenkin suositeltavaa käyttää ravintolisistä samaa terminologiaa kuin muista elintarvikkeiden ravintoaineista⁽³⁾ ja viitata saannon vertailuarvoihin.

3.7.2 Onko ravintolisistä, joista on esitetty ravitsemus- tai terveysväite, annettava asetuksen mukaisesti ravintoaineilmoitus?

Sovellettavat säännökset: 29 ja 49 artikla.

Ei. Asetuksen säännöksiä, joissa vaaditaan ravintoaineilmoituksen antamista, ei sovelleta ravintolisiin. Ravitsemus- ja terveysväitteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006⁽⁴⁾ 7 artiklan mukaan ravintolisien tiedot on ilmoitettava ravintolisistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/46/EY⁽¹⁾ 8 artiklan mukaisesti.

3.8 Erikoistuotteet

3.8.1 Olisiko nesteen kanssa pakattujen elintarvikkeiden ravintoaineilmoituksen vastattava valutettua tuotetta (ilman nestettä) vai koko tuotetta (nesteen kanssa)?

Sovellettavat säännökset: 31 artiklan 3 kohta.

Kiinteät elintarvikkeet voidaan pitää kaupan liitteessä IX olevan 5 kohdan määritelmän mukaisesti astiassa olevassa liemessä (esim. suolavedessä tai hedelmämeheussa) tai muussa nesteessä (esim. öljyssä). Jotkut kuluttajat syövät tällaiset tuotteet kokonaisuudessaan, kun taas toiset syövät vain valutetut tuotteet. Sen vuoksi ravintoaineilmoituksen tiedot olisi mieluummin laskettava elintarvikevalmisteen koko sisällöstä eli sekä kiinteästä elintarvikkeesta että nesteestä yhteensä, jos tuote käytetään todennäköisesti kokonaan. Näitä tietoja voidaan täydentää vapaaehtoisesti valutetun tuotteen ravintoaineilmoituksella. Muista tuotteista, joiden säilytysnestettä ei odoteta käytettävän, on tärkeämpää esittää valutettuun nettopainoon perustuvat ravintoainetiedot.

Joka tapauksessa ravintoaineilmoituksessa on ilmoitettava selvästi, koskeeko se valutettua tuotetta vai tuotetta kokonaisuudessaan.

⁽¹⁾ EYVL L 183, 12.7.2002, s. 51.

⁽²⁾ EYVL L 276, 6.10.1990, s. 40.

⁽³⁾ Asetuksen (EU) N:o 1169/2011 32 artiklan 3 kohta.

⁽⁴⁾ EUVL L 404, 30.12.2006, s. 9.